

180 EN LEDAMOT I LAGUTSKOTTET

Morgonbladet n:o 1, 2.I 1878

En ledamot i lagutskottet har (*Morgonbladet* 1877 n:o 304) välvilligt gjort ett par anmärkningar till yttranden i uppsatsen, »Värnepligtslagen och grundlagarne» (i n:o 303).

I denna uppsats omnämndes exempelvis Lagutskottets förslag till vissa paragrafers (16, 17 och 18) i dissenterlagen afskiljande till en särskild författning, emedan de innefatta ändring af grundlag. Men då § 1 af den föreslagna författningen hänvisar till de inskränkningar och undantag, hvilka fremmande kristna trosbekännares medborgerliga likställighet ännu enligt dissenterlagen blefve underkastad, och ändring härutinnan i en framtid kunde motses, framhåller utskottet denna olägenhet, att i en grundlag åberopa stadganden, som äro förändring underkastade, i följd hvaraf äfven grundlagen »måste i en framtid ändras, när sådan ändring sker af berörda inskränkningar». I detta sammanhang hänvisar utskottet till § 18 R. F., i hvilken enligt utskottets åsigt sagda olägenhet »har en förebild».

Det är nu sistanförda hänvisning jag med skyldig tveksamhet vågat anse icke vara sakenlig. Den ärade anmärkaren synes deremot i hufvudsak vidhållå utskottets uppfattning, endast medgifvande, att utskottet kanske hellre bordt »i § 1 af sitt grundlagsförslag hafva omnämnt dissenterlagen utan att anföra dess datum.»

Villigt erkännes, att detta skulle utgjort en förbättring af lagtexten, isynnerhet om lydelsen kunnat blifva t. ex. »Med de inskränkningar» – »angående hvilka af regent och ständer är särskildt stadgad,» emedan sålunda ingen särskild förordning behöft citeras.

Men såsom af min uppsats framgår, syftade mina dubier något längre, än den ärade anmärkaren synes antaga, nemligen dertill huruvida det är lämpligt, att i en grundlag införa en sådan mängd specialstadganden, som äfven utskottets förslag (§§ 2, 3 & 4) innehåller. Det är häri förslagets form skiljer sig från den äfven i § 18 R. F. antagna. Ty alla indelningsverket rörande stadganden kunna ändras, utan att ett jota i § rubbas. Men hvarje ändring af ett detaljstadgande i utskottets förslag, blefve en grundlagsändring. Både utskottet och ständerna hoppas, att t. ex. § 6 skall komma att utgå eller ändras. Och det är sjelfva detta ständiga grundlagsbotande, som i min tanke borde undvikas. Det tillhör icke mig att göra förslag, hvartill jag icke heller är rätt man, och hvilket dessutom numera är gagnlöst. Men som å andra sidan någon skada derigenom icke sker, kan jag väl yttra den åsigt, att paragraferna 1 och 5 innehålla allt, som för det nya grundlagsstadgandet varit nödvändigt. Paragraferna 2 och 3 innebära ju endast undantag från det allmänna stadgandet i § 1 och torde väl såsom andra liknande kunnat få kvarstå på sin plats i dissenterlagen. Skulle innehållet af den olyckliga § 4 nödvändigt vara med, hvarom väl nu icke blir fråga, hade något tillägg till § 1: Hvad angår bekännare af icke-kristen troslära – eller så bortåt, kunnat afhjelpa saken. Allt detta afser min fantasi, att grundlag borde så skrivas, att omplåstringar i framtiden i möjligaste måtto undvikas – en fantasi, hvars löjlighet jag gerna erkänner, då vi ju dock skola gå i spetsen för Europa.

Jag tillägger, att den ärade anmärkaren misstagit sig, då han tror mig hafva velat påstå, att lagutskottet tagit initiativet till grundlagsändringen. Det var för korrthetens skuld, som det i min uppsats talas endast om utskottets förslag, utan att den nådiga propositionen omnämnes.